



ДО ДЕКАНА
НА ПРАВОСЛАВЕН БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ДОКЛАД

от доц. д-р Магдалена Легкоступ,
председател на Факултетската комисия по управление на качеството и акредитацията

Относно: Състояние и статус на професионалните направления в Православния богословски факултет в изданието на Рейтинговата система на висшите училища в България за 2019 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ДЕКАН,

През м. декември 2019 г. е публикувано изданието на Рейтинговата система на висшите училища в Република България за 2019 г. (РСВУРБ).

Представям Ви анализ на показателите от Рейтинговата система на ВУ за двете професионални направления в Православния богословски факултет както следва:

2.4. Религия и теология и 8.2.Изобразително изкуство

Основни резултати:

I. Професионално направление 2.4. Религия и теология

Общата оценка на професионално направление 2.4. „Религия и теология“ за 2019 г. се е повишила (44 точки) в сравнение с 2018 г. (42 точки) и в това направление ВТУ трайно заема първото място между извънстоличните университети. Сред показателите, отнасящи се до **учебния процес**, няма значими разлики в сравнение с водещото в класацията ВУ (СУ „Св. Климент Охридски“). Могат да се отчетат по-добри резултати при показателя *дипломиране на студенти* през 2019 г. (74.63 спрямо 66.95) и особено при показателя *международна мобилност* (113.64 спрямо 12.61).

При индикаторите в раздела „**Научни изследвания**“ могат да се направят две констатации: 1) показателите за 2019 г. и за предходната 2018 г. са идентични и

2) те показват сравнително ниски резултати в сравнение с останалите ВУ, където се осъществява обучение в направлението.

Относно показателите, отразяващи индексите за цитируемост, остава отворен въпросът до каква степен данните отразяват реалното състояние, като се има предвид, че към момента няма нито едно научно издание в областта на теологията в България, регистрирано в съответните бази (Scopus, Web of Science и т. н.). Основателно може да се твърди, че данните по тези показатели не отразяват коректно реалното състояние на научноизследователската дейност в направление в различните ВУ. Факт е, че научни публикации в нерепурирани издания не носят актив при показателите на Рейтинговата система, а броят на базите данни с научна информация, в които репурирана и индексирана публикация може да се отчете като актив, е силно ограничен. Методологията на отчитането на данните не отразява спецификата на научното направление и публикациите в авторитетни издания у нас и в чужбина, които отговарят на всички международни академични стандарти, но не се поддържат от споменатите бази. Анализът показва, че по-високите показатели в раздела научни изследвания в другите ВУ до голяма степен се дължи на публикационна активност на преподаватели, които имат квалификация и публикуват в издания с научен профил, различни от теологията.

Според показателите от този раздел няма промяна в средствата за НИД за 2019 г. и 2018 г. (5%) в направление във ВТУ, но от друга страна те са почти три пъти по-малко от средствата при водещия в класацията СУ (319,82 спрямо 881,78) за 2019 г. Показателите от раздела научна дейност налагат предприемането на мерки за повишаване на публикационната активност и на индексите за цитируемост.

Положителна тенденция е успешното развиване на докторската програма на направление, което се доказва от данните при показателите в този раздел.

Показателите в раздела „Учебна среда” са идентични за 2019 и 2018 г., но съществено се разминават с тези във водещото в класацията ВУ. При някои от тях, напр. „Оборудване”, разликата между направление във ВТУ и в СУ за 2019 г. е 201.69 лв. спрямо 1087.15 лв. на студент при много по-малък брой студенти във ВТУ. Общият извод е, че следва да се търсят възможности за оптимизиране на учебната среда. Всички досегашни издания на рейтинговата класация посочват като сериозен проблем нуждата от повече помещения за катедрите, които обслужват направление, както и от повече техника (компютри, проектори и т. н.). Това е особено наложително с оглед много добре развиващата се докторска програма на направление.

Показателите в раздел „Социално-битови и административни услуги” и „Престиж” представят аналогична картина с тази от предходния раздел. На фона на

непроменящи се показатели за две поредни години във ВТУ, данните сочат, че студентските стипендии във ВТУ са с най-нисък размер сред всички ВУ, в които се осъществява обучение по направлението. (ВТУ – 325 лв., СУ – 985.71 лв.; ПУ – 602.46 лв. и ШУ – 485.43 лв.).

Показателите в раздела „**Реализация на пазара на труда и регионална значимост**” не показват съществени отклонения в сравнение с останалите ВУ, в които се осъществява обучение по направлението. Данните сочат устойчива тенденция, която до голяма степен зависи от общите за страната процеси.

II. Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

Според Рейтинговата система на висшите училища в България оценката, която получава направление 8.2. *Изобразително изкуство* във Великотърновския университет е малко по-ниска за 2019 г. (45) спрямо предходната 2018 г. (49), като направлението е на 3 място от общо 8 висши училища в стандартизираните класации на РСВУ за 2019 г. Сред показателите, касаещи учебния процес, няма значими разлики спрямо ВУ със сходен общ резултат.

При показателите, свързани с **учебния процес**, се забелязва увеличаване на коефициента за 2019 г. спрямо предходните години. Програмната акредитация на направлението е с коефициент 9,23. В сравнение с предходните две години се отчита увеличаване на броя на дипломиралите се студенти, както и на тези, обучавали се по програми за международна мобилност (коефициент 88,4). В сравнение с 2018 г. се отчита и увеличеният брой студенти в направлението (181).

При показателите, свързани с **научните изследвания**, няма промяна на коефициента за 2019 г. спрямо предходните години. Въпреки това е факт, че в направлението и специалността немалко преподаватели бяха хабилитирани или преминаха в по-висока академична степен. Този коефициент обаче е по-висок в няколко държавни висши училища. Налагащият се извод е, че трябва да се работи още по-усърдно за повишаването на индекса на цитируемост на преподавателите от катедра „Църковни изкуства“ на ПБФ при ВТУ в SCOPUSи WebofScience. Една от основните причини за този проблем е, че за направление 8.2. *Изобразително изкуство* публикации в нереферирани издания не носят никакъв актив на преподавателите, а и броят на базите данни с научна информация, в които реферирана и индексирана публикация може да се отчете като актив, е силно ограничен. Не се отчита спецификата на направлението и ангажираността на преподавателите в три основни посоки:

ангажираност с лекции и преподаване, самостоятелни или колективни творчески изяви – изложби, проекти, форуми (изискващи творческа работа в ателие) и не на последно място – научна дейност. На практика времето, което един преподавател-художник трябва да отдели за научна дейност и създаване на качествени научни публикации, е ограничено поради едновременното му утвърждаване като творец и художник на фона на значително нарасналата учебна и административна заетост.

От групата показатели „**Учебна среда**“, трябва да се потърси финансов механизъм за обновяване на съществуващата материална база (коэффициент 6,85 за 2019 г.), за своевременни ремонтни дейности при наличието на проблеми (с отоплителната система и други; поддръжка на покривната конструкция и др.). В тази връзка отчитаме необходимост и от повече компютри, необходими за учебния процес, мултимедийни презентации и научни конференции (засега катедрата разполага с една такава система). По отношение на актуализация на учебните планове на специалността, може да се заяви, че ежегодно се прави такава с цел проследяване на тенденциите в направлението във ВУ в Европа. Същото се отнася и за учебните програми по всяка една от дисциплините, които преподавателите от катедрата актуализират периодично.

По показатели „**Социално-битови и административни услуги**“ се вижда увеличаване броя на стипендиите за студентите и увеличаване на подкрепата за кариерно развитие. Графикът и натовареността на студентите с учебни занятия е оптимизиран в полза на студентите.

По показател „**Престиж**“ специалност „Църковни изкуства“ се нарежда сред уникалните за страната ни ВУ. Интердисциплинарният характер на обучението обуславя добре подготвени специалисти с широк кръг от възможности за реализация. Тук ВТУ няма значимо отклонение спрямо показателите на останалите държавни ВУ.

От показателите „**Реализация на пазара на труда и регионална значимост**“, впечатление прави увеличението на коефициента на безработица сред завършилите (3,69 за 2019 г., спрямо 1,63 за 2018 г.). Ситуацията обаче е идентична с всички ВУ за направление *8.2.Изобразително изкуство* в цялата страна. Въпреки това съотношението на безработицата сред завършилите спрямо средната за региона е едва 1,84 през 2019 г. Останалите показатели в тази група са близки до стойностите, които са отчетени за ВУ със сходен общ резултат.

Изводи и констатации:

Професионалните направления от Православния богословски факултет запазват стойностите по основни групи индикатори.

Мерки за подобряване на рейтинговите индикатори:

1. Създаване, поддържане и разширяване на контактите с потребители на кадри и установяване на дълготрайни и устойчиви партньорства.

2. Поддържане на бакалавърски, магистърски и докторски програми, съобразени с потребностите на обучаемите, очакванията и изискванията на потребителите на кадри, потребностите на пазара на труда.

3. Поощряване студентската активност в проектна дейност, научни форуми и международна мобилност.

4. Вземане на мерки за повишаване на публикационната активност и на индексите за цитируемост, както и увеличение на публикациите в SCOPUS и WEB of Science. Една от възможностите в тази посока е отделянето на повече средства за финансиране на проекти по Наредбата за НХТД на ВТУ и осигуряването на целеви субсидии, които да позволят публикуването в научни издания с релевантен индекс на цитируемост.

5. Отделяне на повече средства за финансиране на проекти по Наредбата за НХТД на ВТУ, в които за предходни години преподаватели от екипа са отчетели по-голям брой публикации, цитирани в SCOPUS и Web of Science.

6. По-голяма инициативност от страна на преподавателите в ръководството на проекти, финансирани от ВТУ и други източници и програми. Например на последната сесия на конкурсната комисия през януари 2020 г. не е направено нито едно предложение за проект в сферата на художествено-творческата дейност по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределянето и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, утвърдена с Решения на АС № 10/28.10.2019 г.

7. Търсене на възможности за оптимизиране на учебната среда и подобряване на материално-техническата база.

20.02.2020 г.

Изготвил доклада: /п/

доц. д-р М. Легкоступ